

Slovenska Krajina.

Murska Sobota dobi V. gimnazijski razred. »Gospodar« se je s prekmurskim narodom vedno boril za razširjenje prenapolnjene nižje gimnazije v M. Soboti v razširitev v višjo. Borbo Prekmurcev sta podprla s posredovanjem naša ministra dr. A. Korošec ter g. dr. M. Krek in tako je Murska Sobota dobila na predlog prosvetnega ministra s kraljevim ukazom V. gimnazijski razred.

Cene na sejmih v Slovenski krajini. Na naših sejmih so se izvršile tekom meseca avgusta zelo občutne spremembe pri cenah. Jasno je dovolj, da te spremembe posegajo zelo občutno v naše narodno gospodarstvo in so zelo usodne za našega kmeta, ker tvorijo vsekakor glavni dohodek poleg poljedelskih pridelkov skoroda glavni vir izkupička pri prodaji živine. Vsekakor je pa sedanjí padec cen zelo katastrofalen in je skoro tako velik, da še skoro tak ni bil. Če primerjamo cene z onimi pred dvema mesecema, nam te številke kažejo dovolj jasno ta usodepolni preobrat, ki tako globoko posega v naše narodno življenje in v jedro naših dohodkov. Če primerjamo cene, nam stopi ta razlika očividno pred oči. Prejšnjo so se biki prodajali po 4 Din za 1 kg, sedaj pa po 2-2.50 Din. Voli, ki se prištevajo k prvovrstnemu blagu, so padli od 5 Din na 2.75-3 Din za 1 kg. Cena telet je padla na minimum. Da je prišlo do teh usodepolnih cen, je glavna krivda v letošnji suši. Sena ni bilo, otava je skoro popolnoma zgorela sredi travnikov, drugih krm pa je zraslo letos tako malo, da obstojajo res velike skrbi za prehrano živine po naših krajih. In očitno ima ta slaba letina za posledico, da se je začel naš kmet v skrbi za prehrano živine zatekati na sejmiške prostore s svojo živino in hoče obdržati le to, kar mu je neobhodno potrebno za obdelavo svoje zemlje, a čisto se to žene na sejem, ker po zimí pač rabi živina krme in če je že sedaj kmalu ne bo, jo bo pozimi še manj. In kar je najbolj žalostno, še nobenega povpraševanja ni po tej prignani živini na sejem. Kdo jo bo kupoval, če ni nobenega izvoza v inozemstvo? Italija se ne pojavlja na sejmiščih. In baš Ita-

lija je bila do sedaj naša najboljša odjemalka živine in tudi najboljši kupec. Ostale države pa že precej časa niti ne povprašujejo po naši živini. Ker je pa tudi v Italiji vladala letos suša, je razumljivo, da je tudi naval domačih živinorejcev znatnejše poskočil v ponudbah, kar popolnoma opravičuje gospodarstvo slesherne države. Razumljivo pa je, da se bodo cene naši živini zopet povzdignile, ker prihaja jesen in zima in se v teh dveh dobah uporabi veliko več mesa kakor spomladi in poleti. Isto je bilo tudi s svinjami pred par meseci, sedaj pa je povpraševanje po svinjah veliko in cene so na taki višini, da še zadovoljujejo. Zato naj naši živinorejci nikar ne obupajo nad cenami, ker s časom se bo tudi ta nedostatek popravil in vili novega poguma za živinorejo. Upamo, da bo ta čas kaj kmalu prišel. Daj Bog, da bi!

Ugodnosti za naše sezonske delavce. Poljedelsko ministristvo je vsem sezonskim delavcem, ki dobe namesto denarja kot zaslužek blago v naturalijah, to je rž, pšenico ali koruzo itd., dovolilo četrtinsko vožnjo za prevoz blaga do domače postaje. Na tovornem listu morajo le označiti potrdilo delodajalca, da so žito res zaslužili namesto denarja in koliko kilogramov so ga dobili. Popust velja v času od 10. septembra do 31. decembra t. l. od vseh postaj vzhodno od: Striživojne, Vrhpolje, Beli Manastir, Osijek, Baranjako, Petrovo selo in severno od Save in Donave.

Trgavec koruze. Malo kje je toliko koruze, kod v dolnjem delu Slovenske krajine. Tujcu se najbrž čudno zdi, ko sliši sedaj petje ter vriskanje od vseh strani. Veselo je kot ob vinskih trgovih. Zgodaj zjutraj se peljejo trgači na delo in vsi veselo prepevajo. Po našem polju se razlega petje in vrisk in to vse do večera. Kar je še bolj nenavadno, vriskajo tudi ženske in dekleta. Kdor kaj takega še ni videl in ni slišal, bi mislil, da je vse pijano. Pa vse to veselje ni pod vplivom alkohola, temveč le izraz razposajenosti in veselja.

Cerkvena vest. Župnik v Dobrovniku g. Pavel Volper je vsled bolehavosti stopil v pokoj in se preselil v Sombathely na Madžarsko, kjer je njegova rojstna domovina. Dobrovniško faro je upravljal provizor g. Štefan Lejko. Sedaj je dobila fara novega župnika in

sicer v osebi dosedanjšega provizorja g. Lejko Štefana.

Smrtna kosa. Dne 5. avgusta t. l. je v bolnišnici v Buenos Aires v Argentini umrl naš prekmurski rojak Franc Ozmeec iz vasi Malinci. V mihi domovini, katero je tako pristržno ljubil, zapušča ženo in 4 otroke. Franc nas je zapustil v najlepši moški dobi 37 let. Naj v miru počiva!

Sobota. V bivši katoliški ljudski šoli v Soboti se vrši gospodinjski tečaj. Udeležba je srednja. Tudi se vrši večerni tečaj za kuhanje dvakrat na teden. — Dne 16. septembra je vršil pregled ljudskošolskih otrok in dijakov na tukajšnji gimnaziji specializist-zdravnik za tuberkulozo na Golniku g. dr. Furlan. — Pregledovanje in žigosanje sodov se bo vršilo letos pri postaji za kontrolo sodov v Soboti 10. in 11. oktobra, 12. novembra in 10. decembra. Vsi, ki žele imeti žigosane sode, naj tega roka ne zamudijo! — Sobota je zopet imela lep večer po dolgem presledku. Pod okriljem sreskega odbora Rdečega križa v Soboti je bil prirejen vesel večer, na katerem so sodelovali bivši in sedanjí člani Narodnega gledališča iz Ljubljane s humoreskami, enodejankami in glasbenimi točkami. Večer Rdečega križa je dobro uspel in vse je bilo v najlepšem redu izvršeno. To je bilo nekaj za nas in smo hvaležni vodstvu Rdečega križa za ta izredno prijeten večer.

Grensovcí. Naše Prosvetno društvo je v nedeljo dne 29. septembra polagalo račun o svojem delu. Občni zbor je bil polnoštevilno oblikan. Za predsednika je ponovno izvoljen g. Žerdin Martin, trgovec. Največje delo društva je bilo v pretekli dobi krasno uspeli fantovski tabor. Odbor si lahko šteje v čast, da je prireditelj kljub nasprotovanju tako dobro izpeljal. Vsi odborniki so se trudili, vendar je največ delal g. Horvat Joško, ki je bil povsod poleg, kjer je bilo treba dela. V novi poslovni dobi želimo odboru mnogo uspeha, naj Bog blagoslovi njegovo nesebično delo.

Turnišče. Pri nas je vedno živahno. Včasih osebne, drugič zopet stvarne (realne) spremembe. Zdaj se vrti vse okrog cerkve. Stara cerkev iz leta 1333, znamenita po svojih freskah, je bila že pred vojno premajhna, da bi objela vse farane in številne romarje, ki pri-

V dneh nepretrganega snega in viharja sta doblila lovca od predora levo ter desno skladišča, kamor sta nameravala shraniti preko zime kože v pasti vlovljenih ter ustreljenih kožuharjev.

V neznosno dolgih zimskih večerih sta čitala knjige, katere sta prinesla seboj iz Fort Smitha.

Kakor hitro pa je nehal sneg in se je razjasnilo, sta se dokopala samotarja na prosto in pričela nastavljanje pasti. Ena vrsta pasti se je vlekla v severno-vzhodni smeri ob obrežju jezera, druga južno-vzhodno v gozdno pokrajino. Vsak dan sta pregledovala pasti. Na pregledne pohode sta jemala seboj ročne sani, orožje in mrzlo prehrano. Navadno sta se odpravila na pot na vsezgodaj v jutro in se vračala v trdi temi. Dnevi so se že bili namreč skrčili le na par ur, ko se je še videlo in je bilo kolikor toliko svetlo. Solnce je vzhajalo ob deveti uri predpoldne, ob petih čez poldne je že bila popolna tema.

Kožuharjev vseh vrst se je podilo po okolici jezera tudi v najhujši zimi vse polno. Največ je bilo lisic, hermelinov (neka vrsta podlasic) in volkov. V dneh, ko ni sneg zamel prehitro nastav-

ljenih pasti, je znašala dnevna vrednost kož 50-60 dolarjev in še več.

Zadnji dan novembra se je zbudil Gruber precej zgodaj. Čudil se je, ko je zagledal tovariša povsem napravljenega in je nameraval baš zapustiti taborišče.

Pri pogledu na vzbujenega prijatelja je stopil Amerikanec k njegovemu ležišču in mu pošepnil:

»Boljše je, da se nekoliko odpočiješ. Sam bom napravil izlet proti gozdu in radi tega sem tako zgodaj na nogah. Pasti bom pustil pri miru, opazoval bom le volčjo sled. Podi se po gozdu izredno številno volčje krdelo; mogoče bom nekatere upihnil s kroglo. Kmalu popoldne bom zopet doma.«

Amerikanec se je odstranil in na ležišču ostali prijatelj je skušal, da bi ponovno zaspal. Nekaj nerazumljivega je motilo njegov jutrajni mir in mu odganjalo spanec. Zavrt v spalno vrečo, je čital par ur, vstal in pripravil zajutrek. Ob osmi uri je polkal ven na prosto. Sij zvezd in severne svetlobe je malodane ustvarjal beli dan.

prek, priplavajo na poklc in se pustijo božati ...

Jim Webster, star zamorec, drži v ustih že celih 40 let srebrni dolar, da odganja od sebe zle duhove. Doslej je porabil na ta način dva novca ...

Na farmi v bližini Wilmingtona v državi Ohio, zbira Howard L. Collett veje in poganjke, ki posedajo že po naravi obliko črk. Na ta način je že zbral celo abecedo ...

E. L. Gaylor iz Saugusa, država Massachusetts, si lasti svetovni rekord, kar se tiče zadrževanja sape. Pri nekem poskusu vpricho profesorjev vseučilišča

hajajo na Veliki in Mali Smaren k »Mariji« pod logome. Zato je bila leta 1914 pozidana poleg stare nova cerkev, ki so jo naslednje leto posvetili. Vsled svetovne vojne je delo v

cerkvi zastalo tako, da je bilo zdaj že res potrebno, da se stene očistijo in pobarvajo. To se je zgodilo letos. Slikarska dela je izvršil slikar g. Ivan Smrekar iz Veržeja.

DRUŠTVENE VESTI

Tako oni - kako mi?

Brezbožniki v Rusiji delajo tako: Delo je organizirano po celicah. Vsaka celica mora redno izobesiti brezbožniški list na vidnem kraju po dvoranah, trgovinah, na ulicah, na razpotjih. Na tabli morajo biti nabiti časniški odrezki, ki poročajo o uspehih v boju zoper Boga in vero. Vsaka celica mora imeti album odrezkov iz brezbožniških časnikov, ki jim služijo kot gradivo za brezbožniško akcijo. Vsaka celica mora imeti ilustriran list, ki zasramuje krščanske svetinje ter poleg bogokletnih besed tudi objavlja bogokletne podohe. Največjo važnost polagajo na razširjenje glavnega lista »Brezbožnik«, zanj agitirajo na vseh sestankih in prireditvah. V posameznih okrajih se vršijo tekme v razširjanju boljševiskega tiska; za to so določeni posebni propagandni dnevi in tedni. V vsaki celici so določene osebe, ki hodijo od hiše do hiše, širijo brezbožne časnike ter pridobivajo nove naročnike.

Tako delajo sovražniki Boga in vere. Kako pa delamo mi? Damo-li Bogu, kar je božjega? Tega ne storimo, dokler ne izvršimo vseh svojih dolžnosti do vere. Ne zadostuje vero utrditi v sebi ter jo udejstvovati v zasebnem življenju. Razširjati jo tudi moramo v javnem življenju; danes je to bolj potrebno ko v prejšnjih časih, ko še ni bila borba zoper vero tako organizirana in razširjena do poslednjega kraja. Sredstva razširjanja vere in krščanstva so krščanski časniki in listi, dobre knji-

ge, vobče krščanski tisk. V Rusiji, kjer cvete analfabetizem (nepismenost), so uvideli velik pomen tiska, ki ga brezbožniki izrabljajo za svoje glavno razširjevalno sredstvo. In mi? In naša mladina? Kdaj se bo povzpela do tistega razumevanja in do tiste požrtvovalnosti za dobro stvar, ki jo kažejo njeni ubogi, zaslepljeni vrstniki v Rusiji za slabo stvar?! Bodimo apostoli krščanskega časopisja! Zlasti vam, mladeniči in dekleta, pripada ta naloga. Nastopilo je zadnje četrletje sedanjega leta in z njim čas smotreno organiziranega in ojačenega dela za razširjenje našega časopisja, zlasti »Slovenskega gospodarja«, ki drugo leto obhaja svojo 70letnico.

*

Maribor-Vinagora. Izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru je priredilo v nedeljo dne 22. septembra romarski izlet z avtobusom na znano in lepo Vinagoro v hrvaškem Zagorju. Ob pol šestih zjutraj smo krenili izpred frančiškanske bazilike in prispeli na Vinagoro ob pol devetih dopoldne. Zbralo se nas je 74. Ko smo se bližali cerkvi v Vinagori, nam je prišel nasproti domači gospod bogoslovec, zastopstva društva in godba. Pri kapelici sv. Barbare nas je pričakal domači gospod župnik, da nas pristrčno pozdravi, kar so tudi storili zastopniki društva. Prispel je tudi gospod župnik od Sv. Eme z mogočno procesijo. Vsi skupaj smo šli v sprevedu v cerkev, kjer je imel pridigo g. p. Kasijan iz Maribora. Slovasno sv. mašo je opravil šentemski rojak letošnji novomašnik g. p. Otmar Vostner. Med mašo je krasno prepeval pevski zbor od Sv. Eme. Po slovesni sv. maši se je razvnela prava, iskrena, neprisljuna bratska gostoljubnost. Le s težavo smo se ločili ob pol petih popoldne od bratov Hrvatov. Nedeljski romarski izlet je bil pravi izraz bratske ljubezni slovenskega ter

Oglas je registr. po št. 2. Pr. 6791 od 1. III. 1935.

hrvaškega ljudstva pod zastavo katoliške sv. vere.

Kamnica pri Mariboru. Izobraževalno društvo v Kamnici otvori letošnjo igralno sezono z lepo narodno igro »Krivoprisežnik«, ki jo vprizori v nedeljo dne 6. oktobra, ob treh popoldne v cerkveni dvorani. Prijatelji društva in lepe igre, pridite!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Naše prosvetno društvo »Zarja« stopa zopet na plan, da v novi dobi začne z novo pomlajeno silo nadaljevati svoje delo za versko in narodno poglobitev našega ljudstva. Na občnem zboru dne 15. septembra so bila poročila odbornikov izredno zanimiva, saj so bila en sam dokaz klenega dela v najtežji dobi zadnjih dveh let. V teh težkih časih je bilo društvo »Zarja« za šentlenartsko okolico resnično zarja lepših dní, ki so nam prisijali nasproti. S tem občnim zborom smo otvorili letošnjo delovno sezono. Dne 6. oktobra vprizori naše prosvetno društvo izredno lepo, za današnji razdvojeni čas prav posebno primerno Jalenovo kmeško dramo »Doma«. Predstava se bo pričela popoldne po večerih ob treh v dvorani Narodnega doma. V odmorih med štirimi dejanji poje domači mešani zbor in igrajo tamburaši iz Hoč. Mislim, da naših mnogih prijateljev in rednih obiskoval-

Wesly je zadrževal sapo 14 minut in 2 sekundi.

V mestu Bethel

v severnoameriški državi Ohio živi zdravnik, ki vrši svoj poklic že 75 let. V tej dobi je pomagal na svet 1800 otrokom. Pred nedavnim je obhajal svoj 100. rojstni dan. Zelo mnogo od 1800 oseb, katerim je stal ob strani pri rojstvu, ga je prišlo pozdravit ob stoletnem jubileju. Stoletnik vrši še danes zdravniško prakso in je ozdravil pred enim letom bolnika z zelo zamotanim zlomom leve noge.

Na svetu

je več strojepisk nego strojepiscev. Najhitrej-

Nemec je vzel ročne sani, preizkusil puško, pogledal k par pastem, zasledoval nekaj lisic in je bil ob dvanajsti uri nazaj v koči. Tovariš se še ni bil vrnil. Namesto da bi bil posedal brezdelno po bajti, je ostavil bivališče in se namenil razgledati par kilometrov okrog po okolici.

Jasen ter mrzel je bil dan in brez vetra. Lovčeva sapa je nekako zastajala v zraku in risala njegovo pot v komaj vidnih oblakih. Mrtvo solnce, ki se je prikazalo šele ob enajstih, se je že zopet umikalo. Po preteku ene ure bo zatonilo ter prepustilo razsvetljava neizmerne pokrajine severni svetlobi ter zvezdam.

Nekako zamišljen je kobacal in se pehal lovec nazgor po bližnjem pobočju. Vedri zrak mu je dopuščal razgled na daljavo 10 km. Nedogledna se mu je dozdevala planjava v smeri proti jugovzhodu, odkoder se je moral vrniti tovariš. Nikjer ni bilo videti niti najmanjše pike, ki bi se naj bila razpasla v Lavisona.

Po južnem pobočju so se dvigale iznad snega nekatere velike posamezne skale, katere so tamkaj počivale kot še preostale priče ledene dobe.

Ko se je zagledal Franc proti skalovju, se je prikazala izza najbližje pečine rjavkasto živa postava.

Lovcu je ušel nehote vzklik začudenja. Komaj 15 m proč od njega je stal mirno največji volk, katerega je sploh kedaj videl! Potegnil je desnico iz težke kožuhovinaste rokavice ter pripravil puško, da ustrelji zver za slučaj napada.

Volk pa ni kazal najbrž nobenih sovražnih nakan. Kot okusno kosilo ni prišel zanj lovec očividno v poštev. Zver je stegovala vrat, vlekla na dolgo voh, kakor bi se bolj zanesla na nos, nego na oči.

Ni še minulo Gruberja prvo začudenje, že sta se pojavila dva druga volka.

»Sveta nebesa!« Nemec je segel z vso naglico v žep, da bi imel pripravljen še drugi magacin patron. Če bi poskusil vsak od volkov nanj z napadom, mu nikakor ni smelo poiti strelivo.

Puško pripravljeno za strel v roki je motril tri roparice, ki so se obnašale čisto mirno. Eden volkov se je celo pretegnil ter zazelhal, kakor kak domač pes-čuvaj. Zgledalo je, kakor bi še bile